

DEBRECZENI FÜGGETLEN UJSÁG

ELŐFIZETÉSI ÁRA:

Egész évre K 300.— | Negyed évre K 75.—
Félt évre 150.— | Egy hónapra 25.—

POLITIKAI NAPILAP

SZERKESZTŐSÉG ÉS KIADÓHIVATAL:

DEBRECZEN, PIAC-UTCA 49.

TELEFONSZÁM: Kladóhivatal és nyomda 18
Szerkesztőség — 10-20

A próbatételek idejéből

Egy könyvnek a címét iktatjuk ma erre a helyre, ahol a közélet jelentős eseményeivel foglalkozunk emberi gyarlóság határolta judiciummal, de igaz lelkiismeretünk szerint csak annyi elfogultsággal, amennyit maga a tiszta közérdek megkíván.

A napokban hagyta el a sajtót Baltazár Dezső dr., a tiszántúli református egyházkerület püspökének könyve: *A próbatételek idejéből*. Megjelent olyan időben, amikor a püspök feje fölött személyek, politikai irányok és világláramlatok elkeseredett harcának sötét viharfelhői gyülekeznek, villámokat szórnak, harsogva menydörögnek és — szorgalmasan áztatnak.

A legjobban, a legalkalmasabb időben jelent meg a püspök könyve, amely a maga igazságának ragyogó fényével tört keresztül a fekete felhőkön, hirdelve a tisztaság, az igaz lelkiismeret és a nemes ügyért vívott harc feltétlen győzedelmét. Baltazár püspök könyve nem a könyvtár újonsága, hanem jelentős eseménye kicsinyes érdekek fertőző betegségétől a közéletünknek is.

Különös könyv ez! Rapszódikus önképpel foglalkozik a püspök személyes élményeivel, amelyeket személye és a viszonyok országos jelentőségre emelnek, nem ragaszkodik dátumos rendszerességhez, nem lényeges benne az események egymásutánja és mégis, aki olvassa, tisztább, igazabb, élesebb képet ma sehonnan nem nyerhet a forradalmak és a román megszállás idejéről, mint ebből a könyvből, mert az egész logikus egységgé forrasztja megírójának és megírójának hármass vezérmotivuma: hit, tudás és honszeretet.

A hívő pap, a hívek és pásztorok fölött örökös főpásztor rendíthetetlen, szeplőtlen, felémelő, megnyugtató hitte árad ki e könyv minden sorából, imádkra és prédikációkra bukkannak benne, amelyek életforrások a tisztult áhitatnak és minden oldal és minden sor lenyűgöző és mégis a földi légkörön túl emelő erővel sugározza egy nagy lélek, egy nagy pap nagy hitét.

A tudós bölcselő, az emberi indulatokat eredőjükre visszavezető lélekbuvár, a tömeghangulat mögött a mozgató erőket kereső és feltaláló filozófus nyugodt, mélyen szántó, világosságot árasztó, sötétséget oszlató, igazságot tevő bölcsessége iktatott arany sorokat e könyv lapjaira, e bölcsesség viharok magvát tépi ki onnan, ahonnan nem szabad szélvésznek támadnia, mert csak pusztító tájfún lenne belőle, de déli szél jótékony fuvallatát irányítja oda, ahol olyan nagy szükség van termékenyítő erőre.

A hazáját, nemzetét mindenképpől szerető magyar lelkeknek egész kezesületét, hazaszereteté-

nek lobogó lángját, a magyar sorsért aggódásának minden gyötrelmét, sovén magyarságának minden dacos büszkeségét elárasztotta e könyv lapjain, hogy legyen ez a könyv világító faklya minden tévelygő, az igaz utat kereső, sorsától rettegő, a jövőjét

nem látó, de hinni, bizni, élni akaró magyarnak.

Ez a hármass vezérmotívum teszi a püspök könyvét jelentős eseményévé közéletünknek, ezért iktathatjuk címét erre a helyre, igaz lelkiismeretünk szerint elfogultság nélkül.

Teleky és Rubinek az Ébredő Magyarok Egyesületéről

Budapest, nov. 20. Ma reggelre megjelent a minisztertanács tegnapi üléséről a hivatalos jelentés az *Ébredő Magyarok Egyesülete* ügyében. A jelentés lényege az, hogy a belügyminiszter annyiban hatálytalanítja az egyesület önkormányzatának felfüggesztését, hogy a miniszteri biztos fogja összehívni a szabályszerűen megválasztott központi választmányt a szükséges alapszabály-változtatások és a szervezési intézkedések előkészítésére. A miniszteri biztos a további teendőkre vonatkozó megállapodásokat a központi választmánnyal létesíti.

Teleky Pál gróf miniszterelnök a minisztertanács határozatára vonatkozólag ezeket mondta:

— A kiadott kommuniké egészen világos. Az *Ébredő Magyarok Egyesületének* volt egy az ügyek vezetésére hivatott, legálisan megválasztott szerve, a központi választmány. Ezt most visszaállítottuk, egyelőre a miniszteri biztos elnöke alatt.

— A vizsgálat folyik tovább és

közel van már a befejezéshez. A továbbiakban attól függ minden, hogy mi világlik ki a vizsgálat során. Utalok a Házban mondott beszédemre, hogy az egyesület nem kell feloszlani. Hazafias egyesületekre szükség van, ha valaha szükség volt, most van, de természetesen nem szabad, hogy egyes emberek kihasználják.

— Ami a rendcsinálás munkáját illeti, minden úgy bonyolódik le, ahogy a nemzetgyűlés előtt is kifejtettem.

Rubinek Gyula kereskedelemügyi miniszter az *Ébredő Magyarok Egyesületéről* a következő kijelentést tette:

— A kormány szigorú, de objektív állásponton van az egyesülettel szemben. A minisztertanács határozata korántsem jelent még teljes rehabilitálást, hanem módot ad arra, hogy az egyesület a maga működését loyális keretek között folytathassa. A vizsgálat, amelyet a miniszteri biztos vezet, ki fog terjedni az egyesület összes személyi és anyagi ügyeire.

Ujabb három gyilkos került kézre

A Britanniások ügyében befejezték a nyomozást — Kmetty statáriális bíróság elé kerül?

Budapest, nov. 20. A rendőrség tegnap a Britanniások ügyében befejezte a nyomozást. A letartóztatott 11 Britanniást ma délelőtt átkísérték az ügyészségre. A rendőrség munkája azonban tovább tart, mert keresik a szökésben levő Sasevicsot és Mészárosot, ezenkívül a rendőrség még egy harmadik egyént is keresett, aki Soltra rendőrellenőrt bántalmazta és közben, a Britanniából visszajövet, Miklós rendőrellenőrt is megtámadta. Miklós rendőrellenőrt védekezése közben bántalmazójának bajonettjét elvette, ezt a bajonettet mindjárt másnap bevitték bűnjelként a rendőrségre. Tegnap éjszaka a detektívek ráakadtak a bajonett tulajdonosára, tehát a harmadik személyre, aki a két rendőrellenőrt szemben fellépett. Az előállított emberről megállapították, hogy három álnéve volt: használta a Gellért és Liszt neveket is, hogy tényleg mi a neve, azt csak a nyomozás fogja megállapítani. Megállapították, hogy Soltra, amikor meglőtték, ezt a fiatalembert megrugta. A előállított fiatalembert kihallgatását ma délelőtt kezdték meg.

A rendőri nyomozásban ma délelőtt 11 órakor szennázási fordulat állott be, amennyiben

két olyan egyént sikerült kézrekeríteni, kik a rendőrgyilkosság közvetlen részesei.

Az elfogottak közül az egyik a körözött Wagner, álnéven Csikós; ezt ma hajnalban fogták el Budapesten és fél 12-kor kísérték be a főkapitányságra. Kihallgatására délután kerül a sor.

Ugyanakkor, amikor Wagner-Csikóst behozták, távirat érkezett Kecskemétre, amelyben jelentették, hogy Kecskeméten elfogtak egy Hacker nevű egyént, aki a rendőrgyilkosság után sebesülten érkezett Kecskemétre. A vallomásokból már tudta a rendőrség, hogy egy Hacker nevű egyén résztvevett a gyilkosságban, azonban azt, hogy merre szökött és hogy ő volt az a sebesült, a kit vagy Soltra vagy Miklós golyói értek, mindeddig nem tudták. A távirat jelentette, hogy a Kecskeméten elfogott Hackert még ma Budapestre szállítják.

Kmetty Károly bűnlajstroma

Kmetty Károly, a Britanniakülönítmény egyik tagja ellen, akit a rendőrség letartóztatott és az ügyészségnek átadott, már megindult az eljárás. Pogony

Nándor dr. főügyész helyettes az összes iratokat átvizsgálta, kihallgatta Kmettyt, kinek egész bűnlajstromát összeállította. Kmetty bűncselekményeinek minősítése és annak megállapítása, hogy milyen büntettek címén emel ellene vádat az ügyészség, csak ezután fog megtörténni. Amennyiben rablással is vádolják, úgy a statáriális bíróság elé kerül. Ha ez a vád nem áll meg, hanem csupán súlyos testi sértés, csalás, sikkasztás és zsarolás miatt helyezik vád alá, akkor a rendes eljárás alapján ítélnék fölötte. Az eddigi adatok szerint azonban rablás esete is fennforog.

Uray Sándor lemondott a keresztényegyesül és pártjának társelnöki állásáról

A mai napon Uray Sándor református lelkész a következő tartalmu levelet intézte dr. Bernolák Nándor nemzetgyűlési képviselő urhoz:

Méltóságos dr. Bernolák Nándor egyetemi ny. r. tanár, nemzetgyűlési képviselő urnak, mint az »Egyesült keresztény nemzeti kisgazda és földmíves párt« elnökeinek

A városunkat megszállva tartott oláh hadsereg kivonulása után megindult politikai mozgalmak idején az akkor alakult »Keresztény nemzeti egyesülés« pártja szerény személyemet az egyik társelnöki állással tisztelte meg.

En a reám esett választást köszönettel elfogadtam a társelnöki helyet megtartottam akkor is, amikor a »Keresztény nemzeti egyesülés« pártja a központi kormányzópart megalakulása után az »Egyesült keresztény nemzeti kisgazda és földmíves párt« nevet vette fel.

Politikával mindig keveset foglalkoztam, de most, amikor az ugynevezett trianoni béke ratifikálásával hazánk feldarabolása törvénybe iktatott, a politikától teljesen távol kívánom magam tartani, minélfogva a Méltóságod elnöke alatt álló pártból való kilépésemet hozom becses tudomására s kijelentem azt is, hogy semmiféle már eddig alakult, vagy alakulandó politikai pártba lépni nem fogok.

Nem zárkozhatom el azonban annak megemlézésétől, hogy a keresztény felekezeteknek együttműködésétől várom szerencsétlen hazánk felvirágozását és hogy ennek az együttműködésnek társadalmi téren mindig buzgó híve maradok.

Fogadja Méltóságod kiváló tiszteletem nyilvánítását.

Debrecen, 1920 november 20.

Uray Sándor
református lelkész.

MŰVÉSZET

Zene

Ferruccio Busoni: Vázlatok a zeneművészet új esztétikájához. (Modern Könyvtár 644-655.) Kevesen irtak még a zenéről olyan igazán nagy művészséggel, mint Busoni. Ünnepe van, amikor ír s hirdeti nagy hitét, hogy a zene mindenképp szól s olyan értelmeket is kifejez, amelyekre talán nem is lelünk szót, de amelyekre — túl az értelmek szóhasznán — megvannak mélyünkben a lélek szavak. A zene soknyelvűség — érzi — és nem igaz a bábeli nyelvzavar, a zeneköltő minden nyelven beszél! A hangok nem érnek véget a fülnél, hanem szavasan tovább folytatódnak a lélek gyökeréig. Beszél a zongora, él és léleklök. — lelke van. Nyelve nemcsak füllel hallgatóhoz szól, hanghullámai felénk sodornak minden közbeesőt, bennük az egész világ áramlik felénk. Itt talán nincs is forma, csak végtelen finom, nagy, mély stílus, a zenében minden ősen benne van. Legföljebb technikai formáról — hogy milyen hangszereken, milyen külső eszközök segítségével dobban ki az alaplélekiség — lehetne itt szó. A zene különvalóság minden más művészettől, benne külön csukott köre, összefogása van a felébredt igazságoknak, az értelmek szuverén egésze, befelé zajgó, együvértartozós zártágra kerekednek össze. A zene — s ezt Schopenhauer is érezte — szinte létezhetnék, ha a világ nem is volna. A zenében nincs forma, mert már maga a zene: forma.

Ha nem is ezeket mondja Busoni, de ezeket érzi alaktalan művészséggel. Talán ezért is tagadja az eddigi volt formát és keres új megoldásokat. A zene — mint a legfiatalabb, alig 400 éves művészet — még nem olyan megalapozott, leszűrt és abszolút, hogy itt már — új lehetőségek elvetésével — végleges igazságokról lehetne beszélni. Beethoven és Bach sejtette meg először azt a pályát, amely nem szélesedik el a föld alacsony határain, hanem magas tisztaságba és mély jelentésekbe, messzire, de a későbbi zenészek nem látták, hogy ez a megnyilatkozás csak kezdet, csak irányjelölés, hanem még ma is hitelik, hogy az már véglegesség, megoldás, betetőzés, amelyet másolni érdemes, követni kell. Busoni forradalmian ostromozza a rutint, megkeveselli a formát, a régi értelemben vett zenedramát, hangtűzést, programot, ellenzi a zenés színpadon a verzumot, a történéseknek és az énekelt tartalomnak zenével való kísérését, ami csak fölösleges ismétlés. Vízint a zenének ismeri el a játékléteket a paúzákat, a csöndet is. A többi művészetben elismeri a formát; az architektónakusságot is csak a zenére színeztéssel átvitt értelemben veti el, de mindvégig vallja, hogy a zene igazi célja a lélek ábrázolása s ezt nem lehet fejlődésnélküli, szemernyi megmátásu, de lényegében mindig ugyanaz marad formába mintázn. Minden művészetnek, formának az a célja, hogy kifejezze a természetet, az emberi érzelmeket — mondja s nem magyarázgatja: mert a legmélyebb szubjektívítás is benne van az ő Mindenegyben, a természetben. A művésznak nem szabad magának is megindulnia s elvesztenie eszközein való uralmát — írja — és fölösleges hozzátenni: ne olvadjon föl saját szubjektívításában, — maradjon meg a formában. Hogy egy karneváli jelenet torzsága is (36. oldal) oly mélyen megérinthet, Weininger sorait idézi újra föl: Annál jelentékenyebb az ember, mennél többet jelentenek neki a földi jelenségek.

Busoni nagy újító: meg akarja javítani a zenei hallást, új ornamentikákat keres, rosszalja egész hangrendszerünket, az egyenletes 12 fokú temperálást, a hetes sor közeinek mai graduálását, kétségbe vonja a hangnemek különböző színét, a transzponálás jogosultságát. Egyetlen hangnemen van — írja, — de ez aztán tökéletes! Új rendszerében harmad-, sőt hatodhangok is vannak, amelyeket a mai elnevezésekkel jelölne, de akkor pl. a cisz és desz (s nagybetűvel: Cisz és Desz, — mert ilyen is lenne nála külön) nem képezne enharmóniát. (Itt kissé téved, mert a cisz voltaképpen magasabb hang, mint a desz! A következő sorrend tehát ez volna:

c, desz, cisz, d, — stb). Ez az újítás ugyan nem eredeti eszméje Busoninak, mégis nagy, elmélyülő buvárkodása meggyőz, hogy az új zene csoda-villanata, gondolat-finom, távoliszép, földietlen, idegen, — mennyei zene lesz.

Ferruccio Busoni nem csálhatatlan s ha nem is hibátlan, mégis értékes, komoly, lélekre-ébredt, maibb művész munkája. Kenessey Sándor fordításáról azonban nem sok jót mondhatunk.

Morvay Zoltán.

Venizelos elhagyta Athént

A görög nép Konstantin király mellett

Kopenhága, nov. 20. Athénből táviratozzák, hogy az új miniszterek még Konduriotisz tenger-nagy régensnek kezébe tették le az esküt, azután a Tatój-palotába mentek és felkérték Olga anyakirálynét, hogy vegye át a régensséget. A királyné vállalkozott erre, Konduriotisz pedig lemondott a régensségről.

Berlin, nov. 20. Párisból táviratozzák a Nationalzeitung-nak,

hogy odaérkezett athéni jelentés szerint Venizelos elhagyta a fővárost, ami általános megnyugvást keltett. Egész Athént kivilágították. Nagy tüntetés volt Konstantin király mellett. A tömeg bejárta az utcákat és mindenütt él-tette az új királyt. Minden ember olajfaágot vitt a menetben és magas póznákra tűzve hordták végig Konstantin király arc-képét.

Az 1921. évi költségvetési előirányzat

Ma jelent meg nyomtatásban az 1921. évi költségvetési előirányzata, amelynek főbb tételei a következők:

Szükséglet	55.099,937 K
Fedezet	52.723,792 K
hiány	2.376,145 K

(Alapoknál)	
Alamizsnaváltság-hiány	792.000
Tűzifaváltság-hiány	660.000
Iparos tanonciskola-hiány	2.328,838
Városi alapok és alapítványok-hiány	318.836
Letéti alapok és alapítványok-maradvány	84.991
Ezek szerint a költségvetési hiány végösszege	3.960,145 korona, amely összeg a 6.600,000 korona állami egyenes adó 60 százalékának felel meg. A pótdadónak ez a kivetése azonban változni fog, ha az új állami egyenes adók kivetése megtörténik.

A számvevőség kísérő jelentése szerint az 1921. évi költségvetés a köteles takarékoság elvének szem előtt tartásával ugyan, de mindamellett a különböző szükséglet fedezésére megkívánt összegek tárgyilagos elbírálása alapján állították be. Hogy a szükségletek ily mérvű kielégítése lehetővé vált anélkül, hogy az adózó lakosság adó terhe a korábbi évekhez viszonyítva emelkedett volna, az főképp annak tudható be, hogy a törvényes rendelkezések lehetővé tették a haszonbérék megfelelő felemelését, az erdőgazdaságban folytatott helyes és okoszerű gazdálkodás a jövedelem fokozását, továbbá reális fedezetnek bizonyult a korábbi években létesített különféle jogos jövedelmi források fejlődő hozadéka és végül könnyített a háztartás helyzetén a rendőrség államosítása. Hogy azonban a folyton fokozódó szükségletek kielégítése, nemkülönben a város fejlesztés fokozatos előbbre vitelével felmerülő kiadások teljesítése a város adózó lakosságának lényeges megterhelése nélkül megvalósítható legyen, ahhoz az szükséges, hogy a gazdasági kérdések állandó felszínre tartása mellett a meglevő intézményeink közül azokat, amelyek nem váltak be, újra szervezzük, a beváltakat fejlesztjük, újakat létesítsünk és ezzel párhuzamosan építsünk ki olyan ellenőrző szerveket, amelyek alkalmas és képes a város gazdálkodásának minden ágazatában olyan ellenőrző tevékenységet kifejteni, melynek következtében a kiadások csökkenése, a bevételek emelkedése, végeredményében a városi vagyon megfelelő gyümölcsözletése áll elő. Milliósokat jelent a város házipénztárának, ha az

ellenőrzést arra alkalmas módon és formában gyakoroljuk. A pontos számvitel és gondos ellenőrzés épen olyan fontos tényezője a jó gazdálkodás létesítésének, mint a vezető helyes megválasztása.

Az erdőgazdaságban
az 1921. évre 80,000 m³ tűzifa, 2000 m³ tőmör kereskedelmi fa, 10,000 m³ tucskó és 100,000 köteg rőzse termelése irányoztatott elő. Az árak a ma érvényes köz-forgalmi és kedvezményes árak alapulvételével irányoztatottak elő. Fokozatos fejlődést mutatnak az erdőgazdaság által létesített különféle üzemek, amelyek a tiszta hozadékból jelentős összeggel vesznek részt. Az üzemek közül különösen kifejezéstésre vár az igatartás, mert a költségvetésből még mindig az tűnik ki, hogy fuvarozás fejében idegeneknek több millió koronát kell kifizetni. Nem vitás, hogy az esetben, ha az erdőhivatal kellő igavonó erővel rendelkez-nék, súlyos százezrek megtakarítását lehetne vele elérni. E tekintetben tehát a beruházástól nem kell visszariadni, mert ez a befektetés kétségtelenül meghozza a maga gyümölcsét. Komolyan kell foglalkozni azzal a kérdéssel, hogy az erdőgazdaság termékeinek forgalomba hozatalára arra alkalmas szervezet állítsunk be, mert ma az erdőgazdaságnak nincs meg az a kellő mozgékony-sága és önállósága, amely ily nagyobb gazdaságtól joggal megkivánható volna. Addig is, míg ez az önállósítás megtörténik, gondoskodnunk kell a már létesített üzemek fokozatos fejlesztéséről és újabbak létesítéséről.

Egyházak, iskolák és népjóléti intézmények
fentartásánál közel egy millió koronás emelkedéssel kell számolnunk. Ennek az emelkedésnek oroszlanrészt teszi ki az egyházaknak és iskoláknak természetben adandó fa értékénél előálló emelkedés. Számottevő összeget tesz még ki a Zeneiskola, továbbá a Népjóléti és munkaközvetítő hivatal fenntartásával járó dologi kiadások emelkedése.

A rendkívüli kezelésnél
4 1/2 milliót meghaladó összeggel irányozták elő azokat a kiadásokat, amelyek szorosan véve állandó jelleggel nem bírnak és a háztartás rendes kiadásainak nem tekinthetők. Ebben az összegben előre nem látható kiadásokra 400,000 K szerepel. Rendkívüli időket élünk, gondoskodni kellett arról, hogy ha évközben olyan kiadások merülnek fel, amelyek teljesítése elől a rendkívüli viszonyok kényszerítő erejénél fog-

va kitérni nem lehet, fedezetet találjanak.

A házipénztár tulajdonát képező alapok és alapítványok közül a vízvezetéki alap

költségvetése emelendő ki, ahol egy rendkívül nehéz problémával állunk szemben. A vízvezetéki üzem a hiányos áramszolgáltatás következtében kevés vizet termel és így kevés viz kerül köz-fogyasztásra s ezzel szemben a fenn-tartással járó költségek — külön-nösen a magas áramdíj — óriási sullyal nehezettek meg-csappant bevételeire. A vízvezeték-megújítások példátlan emelkedésében jár ki-fejezésre.

A költségvetési tervezet szerint, ha az eddig 4 koronás víz-fogyasztási díjat hagyjuk érvényben, úgy a vízvezetéki-alap az év végéig előreláthatólag 1 és 1/2 millió koronát meghaladó hiánnyal fog zárulni. Az a kérdés tehát most, hogy a vízvezetéki díjak oly összegben állapíttassanak-e meg, amelyből a felmerülő kiadások fedezetet nyerjenek, vagy alacsonyabban a tényleg szükséges összegnél és ebben az esetben a hiány községi pótdadó alakjában szedessék-e be? A számvevőség álláspontja ennél a kérdésnél az, hogy a vízfogyasztási díjak a mindenkori önköltségi árak megfelelőleg állapíthatók meg. Ezzel szemben viszont áll az is, hogy a vízvezetéki üzem közegészségügyi intézmény, amelyet hozzáférhetővé kell tenni s ennek teljesítése elől eminens közegészségügyi érdekből kitérni nem igen lehet.

Adomány a Debreceni Kalvinisták Templomegyesülete javára

Minden egyesület jogosultságát, céljainak, terveinek helyes voltát az iránta megnyilvánuló érdeklődés, szeretet és megbecsülés bizonyítja meg. Az érdeklődés és megbecsülés igaz megnyilvánulása pedig a cél elérése érdekében az egyesület erkölcsi és anyagi támogatása. A Debreceni Kalvinisták Templomegyesülete már eddigi rövid pályafutása alatt is e bizonyosságoknak szép sorozatát mutathatja fel.

Az erkölcsi támogatásnak eke-sen beszélni bizonyosága a tagok számának folytonosan tartó gyarapodása, úgy hogy ma már a Templomegyesület Debrecen város legtöbb tagot számláló egyesületei sorában foglal helyet.

Az anyagi támogatásnak már eddig is több adatát közöltük volt. Csak a napokban emlékeztünk F. Nagy Zoltánné, Márk Endre és neje példaadóan szép összegű adományairól. Az újabbban történt adakozásokról az egyesület elnökségétől a következő értesítést kaptuk: b. e. Vársáry András elhunyt alkalmából Ekly József apósa Nagy Imre nevében 1000 koronát adományozott az Egyesület nemese céljai elősegítésére, ugyane célra N. N. (Ujváry József utján) 50 koronát, N. N. (özv. báró Györfly Miklósné utján) 20 koronát, Nyáry Béla 6 koronát. Fogadják mindnyájan az egyesület hálás köszönetét.

Együnk
prágai pácólásu gyógysonkát.
Kütnő tormás kis pároskolbászt. Szerdán, szombaton kütnő házi-hurkát, pácolt izletes paprikaszalonnát, mindennap friss virsli. Kapható: Csigénél, Batthyány-utca.

Minden menekült-bélyeg amelyet megveszel egy könnyeseppet szárit fel.

A választói jog és a főrendiház reformja

A kormánypart új programja

Budapest, nov. 20. A kormánypart körében napok óta *állandó megbeszélések* folynak a nemzetgyűlés hátralevő tartamára kiterjedő munkaprogram, helyesebben *pártprogram* megalkotására. Ez ügyben *naggyatádi Szabó István* földművelésügyi miniszternél *bizalmas értekezlet* volt.

A kormányzópárti képviselők akciójával párhuzamosan a *kormány tagjai is tanácskoznak* egymás között a nemzetgyűlés munkarendjének pontos megállapításáról. E tanácskozásokon *teljesen kialakult az új program*, amelynek hívei már gyűjtik is az aláírásokat a kormánypart körében.

Tulajdonképpen új kérdésekről és új törvényjavaslatokról nincs szó, de mint megbízható helyről értesülnek, a kormány már is munkába vette azokat az *alkotmányjogi javaslatokat*, melyeket a nemzetgyűlésen tárgyalatni kíván és amelyek közé tartozik az *országgyűlési választói jog reformja és a főrendiház reformja is*.

Mayr alakítja meg az új osztrák kormányt

Bécs, nov. 20. *Schober* rendőr-főnök végleg lemondott a kabinetalakításról és most a keresztényszocialista szövetség azon fáradozik, hogy a *nagynémetek támogatásával parlamentáris kormányt* alakítson.

Ma délelőtt tartott ülésén a párt elhatározta, hogy *Mayr dr. jelenlegi szövetségi minisztert kéri fel a kormányalakításra*. Mayr *hosszas vonakodás után vállalkozott*.

Az új kormány főleg *szakszervezetektől* fog állni parlamentáris színezettel.

A csehországi zavarok

Prága, nov. 20. A prágai német kövel a cseh kormánytól *védelmet kért a német birodalmi állampolgárok számára*, mert a zavarok alkalmával *több birodalmi német állampolgárt is bántalmaztak*.

A *Bohemia* ma megjelent, de a *Prager Tagblatt* nem. A *Narodny Politika* izgat a németek ellen azzal, hogy Egerben a német szállodások *felmondták a cseh tiszteknek és altiszteknek a lakást és így ezek kénytelenek a kaszárnyákban lakni*, pedig azokban ember nem tartózkodhatik. Az egeri tisztek Prágába fordultak segítségért, de a német vendéglősök *nem engednek*. Egerben a németek a *postaszekrényekről lekaparják az új festéket*, hogy újra látható legyen a császári korona. *Rasslitzban a németek eltávolítanak minden cégtáblát*, amelyen nem német a felírás.

Férfi beöltés és Antilop-keziútközlő

Schő Sandornál
DEBRECZEN,
Piac-u. 14. Csapó-u. sarok

Férfi fehérneműket

készít
HERMAN
NÁNDOR és Tsa
Piac-utca 10. Birkával szemben.

Halálos ítélet gyújtogatás kíséréséért

Egy sámsoni asszony a rögtönítélő bíróság előtt

A debreceni törvényszék mint statáriális bíróság ma délelőtt *Nagy Kálmán dr.* ítélőtáblai bíró elnöke alatt a *gyújtogatás büntetlél* vádolt özv. *Lengyel* Andrásné hajdusámsoni asszony ügyét tárgyalta. A vádat *Baróthy Zoltán dr.* királyi ügyész képviselte, a vádlott védelmét *Aczél Jenő dr.* ügyvéd látta el.

Özvegy *Lengyel Andrásné* 55 éves, tőpörödött falusi anyóka. Szuronyos ör kísérte fel a törvényszék fogházából. Nagyon nyugodt. Ugy látszik, hogy egyáltalán nincs tisztában azzal, hogy a tárgyalás részére sulyos kimenetelű is lehet. Bünsnek érzi magát. Elmondja, hogy férje, *Lengyel András* a múlt évben halt meg. Ettől fogva mostohafia, *Lengyel Lajos* állandóan rosszul bánt vele. Gyakran meg is verte. Legutóbbi összetűzésükre október 25-én az adott okot, hogy mostohafia nem adott enni lovainak, sem őt nem segítette semmivel. Emiatt megharagudott rá és aznap este elhatározta, hogy felgyújtja fia két szénás horglyáját. Csöndes holdvilágos éjszaka volt. Pár darab paraszt egy rongydarabba csavargatott és a szénaboglyába dugta. Azután nyugodtan hazament.

Amint a tanuk, *Molnár Lőrinc*, *Ag Mihály* és *Siteri Ferenc* vallomásából kiderült, aznap épen lakodalom volt a szomszédban. A tanuk hazafelé tartottak, ami-

kor meglátták, hogy a *Lengyel András* udvaráról vékony füstcsáva száll fel. Azonnal odamentek, megtalálták a csávát és a tüzet elfojtották. A gyújtogató nyomára a rongydarab vezette őket.

A törvényszék még a vádlott mostohafiát, *Lengyel Lajost* hallgatta ki, aki azonban a vallomást megtagadta, majd a perbeszéd megkezdésére tért át. *Baróthy Zoltán dr.* kir. ügyész hivatkozva a statáriális rendeletre, *halálbüntetést kért*. *Aczél Jenő dr.* védő pedig kérte, hogy mivel a statáriális rendelet a gyújtogatás büntetésének kísérletét nem sorolja a statáriális módon büntetendő cselekmények közé, terelje a bíróság a rendes ultra a bűnügyet. Ha a törvényszék a bűnösséget megállapítja, kéri, hogy az enyhítő körülmények alapján ajánlja a bíróság kegyelemre a vádlottat.

A bíróság pár percig tartó tanácskozás után meghozta az ítéletet, amelyben özv. *Lengyel Andrásnét gyújtogatás büntetlélnek kísérletében mondja ki bűnsnek és ezért köztételti halálra ítéli*.

Az elítélt nyugodtan fogadta a sulyos ítéletet és az elnök kérdésére kijelentette, hogy *kegyelemért folyamodik*. Miután a kegyelemért való folyamodáshoz *Aczél Jenő dr.* ügyvéd is hozzájárult, a bíróság *kegyelmi tanácsát* alakult át.

Bármily bélyegzessel ellátott bankjegyeket bevált

Farkas László
bank és társasági igazgató, Miklós-utca 1. sz.
Dollár, külföldi pénzek vétele.
Jelzálogkölcsönök. Ingatlan vétel és eladás

Káplár Miklós festő kiállítása

A városbáza közgyűlési termében vasárnap reggel nyituk meg a közönség számára *Káplár Miklós* akadémiai festő kiállítását. Mintegy 200 darab kisebb-nagyobb rajzot, víz- és olajfestményt foglal magában a kiállítás, amelyről azt a megállapítást szögezhetjük le, hogy *Káplár Miklós* még nem „érkezett be”, még keres befelé is, a saját lelkében, de kifelé is keresi még a kifejezés megfelelő formáit, a vonalakat, a színeket. Rajzai bizonyos túrelmetlenséget árulnak el, szeszélyes ironja nem tud annyi ideig időzni egy tárgynál, — a rajzok nagyrésze tanulmányfej, — a mennyi a fotografikus vonalak megörögzítésén túl a művészi egyéniség érvényesítéséhez szükséges. A kis rajzok közül a 38. számú „Dacos fiú” és a 44. számú „Öreg paraszt”, a nagyobb rajzok közül a 82. és 90. számú tanulmányfejek és a 85. számú tusrajz: „Böszörményi templom” emelhetők ki. Vízfestményei általában a leggyöngyöbb alkotásai, ezeknél régi sablonok után halad és úgy látszik, maga is kevés gondot fordít rájuk. Az olajfestmények közül három tanulmányfej, a 95., 96. és 130. számúak emelhetők ki. Ezekben a technikai gondosság mellett már határozottan érvényesül egy művészember egyénisége úgy a telfogásban, mint különösen a mély, komor színeken. A kiállítás legértékesebb darabjai a 100. számú „Csenedélet szilvákka”, amelynek hideg frissességgel csillogó színei mutatják, hogy festőjük ez irányban meg kivalót alkothat és a 156. számú nagy kép: „Öregek vagyunk”, amely mint kompozíció elsorangu művészi ötlet, kidolgozása pedig a formák és színek olyan foku es irányu leegyszerűsítése, amelyhez már nemcsak művészi bátorság, de fölényes tudás is szükséges.

Pénzt takarít meg
ha öltöny-, kosztüm- és télikabát-szövet szükségleteit
Fischer Adolf és Fia
cégnél, Piac-utca 61. sz. alatt szerzi be.

HIREK.

Hiszek egy Istenben,
Hiszek egy Hazában,
Hiszek egy isteni örök igazságban,
Hiszek Magyarország feltámadásában.

A Balaton partján

1920. október 3.

Te csak a mienk maradtál,
Szépséges hű Balaton...
Bánatomban megvigasztal,
Ha a multat siratod.

Ha leszál az őszi est,
Es mindent sötétre fest,
Ne csüggedj! Eljön a hajnal!
Biztató bíboros pírrel!
Ránk derül a fényes nappal.

A hármás halom a négy folyóval
Festett címer sokát nem marad!
A régi szeppelel, a régi jóval
A megölt igazság újra éléd
Serős hitünk szent győzelmet arat!
Bakonyi Samu.

— **Vasárnapi istentiszteletek.**
A reformatus templomban vasárnap, e hó 21-én az istentiszteletet végzik: a Nagytemplomban d. e. Bodor Jenő s.-lelkész, d. u. Márton Sándor s.-lelkész; a Kistemplomban d. e. 9 órakor Gábor Andras s.-lelkész, d. e. 11 órakor Szele György lelkész, d. u. Varga Ferenc s.-lelkész; a Kossuth-utcai templomban d. e. Gencsy Béla s.-lelkész, d. u. Mezei Béla s.-lelkész; az Arpádtéri templomban d. e. Márton Sándor s.-lelkész, d. u. Almássy Marton s.-lelkész; az ispotályi templomban d. e. Mezei Béla s.-lelkész, d. u. Kalmár Dániel

s.-lelkész; a homokkerti imaházban d. e. Kovács János vallásügyi lelkész.

A Konfirmált Leányok Szövetségében d. u. 3 órakor a serdülő, fel 4 órakor a felnőtt tagok összejövetele. Délután fél 5 órakor a Kossuth u. vallásos estélyen bibliai magyarázat Uray Sándor lelkész. Vasárnap iskolák 7 szokott helyen és időben.

— **Ügyvédek köréből.** A debreceni kir. ítélőtábla szolgálatáól annak kiválóan képzett tanácsjegyzője dr. K.-szentmiklósi Nagy Zoltán a napokban megvált és ügyvédi irodát nyitott. A bíróság egyik legértékesebb tisztviselőjét veszítette el benne, kinek jogi képzettsége és tudása a legfelsőbb elismerést érdemelte ki. Tudománygyetemünk ünnepélyes megnyitása keretében az októberi forradalom előtt, a királyi jelenlétében »sub auspiciis regis» királygyűrével avatták doktorrá.

— **A katonai nyilvántartó hivatal áthelyezése.** Debrecen sz. kir. város nyilvántartó hivatala e hó 20-tól kezdődőleg az Egyháztér 7. szám alól, a pénzügyi palotába (Kossuth-utca, Színház mellett) II. emelet helyezettélt át. Felhívtnak tehát a nem tényleges állományú katonaviselt egyének, nyugállományú tisztek, tisztii özvegyek, hadirokkantak, hadiözvegyek és árvák stb. hogy lakásváltozásaiukat a jövőben ne az Egyháztér 7. szám, hanem a pénzügyi palotában II. emelet 1, illetve 14. számú szobában jelentsek be és minden más idetartozó ügyben is ugyanoda forduljanak. Hivatalos óra délelőtt 8-tól délután 2 óráig. Jelentkezési és felvilágosítási idő d. e. 9 órától déli 12-ig.

— **Menekült ek figyelmébe.** Felhívjuk menekülteinket, hogy hétfőn reggel 8 órától kezdődőleg kettő vagon burgonya kerül kiosztásra kilogramonként 1 kor. 50 fill. árban, azok kik már jegyeztek, utalványaik a kirendeltég hivatalhelyiségében vegyék át, ahol a befizetés is történik a hivatalos órák alatt 8-tól 1 óráig. Menekültügyi kirendeltég, Simonffy-utca 1c. I. em.

— **Magyar nemesség.** Bikfalvai Bikfalvi László debreczeni főhadnagy kérte a belügyminisztertől magyar nemességének és nemesi előnevének igazolását. A belügyminiszternek a polgármesterhez érkezett értesítése szerint a kérelmező nemessége és előneve igazolva van.

— **Keleti marhavész fenyeget.** A belügyminiszter az összes határszéli törvényhatóságokat arról értesítette, hogy a keleti marhavész behurcolásának veszélye fenyeget, amennyiben hivatalos jelentések szerint a vést Lengyelországba már behurcolták és ott nagy mértékben terjed. Felhívja a hatóságokat a járvány behurcolásának és az állatcsempész megakadályozására.

— **A közalkalmazottak beszerzési csoportja** értesíti tagjait, hogy novemberi cukor- és sójárandozásukat az új rózsaszínű ellátási jegyek ellenében 10-lyó évi november 21-től, hetitől kezdve kivethetik. Ugyanakkor a régi zöld és vörös színű ideiglenes igazolványok, valamint a zöld színű ellátási jegyek a területi összegek megállapíthatása céljából bemutatandók lesznek. Az új ellátási jegyeket a számfeladó hivatalok adják ki.

— **Adományok a menekülteknek.** A legközelebbi napokban a következő adományok érkeztek: Debreczen sz. kir. város tanácsától Kovács József polgármester elhalálozása alkalmából koszorúmegváltás címen 2000 kor. Szep László kir. törv. biro útján szakértői díj címen 100 kor., Hajdúföld útján koszorúmegváltás címen Blattner Gy.

lától 100 kor., Martinek Ferenc-től 30 kor., Tóth Emiltől 30 kor., Sembéry Mihálytól 200 kor., az Apolló-mozitól a hetenként felajánlott 50 ingyen mozi jegyen kívül 200 kor. Fogadják e nemesszevű adakozók a Menekültügyi Hivatal halás köszönését.

— Elfogott betörők. Reszegi Lajos menekült hadnagy Jókai-utca 32. szám alatti lakására e hó elején ismeretlen tettesek betörték és mintegy 60,000 korona értékű ruhaállományát ellopták. A rendőrség erélyes nyomozást indított s ennek eredményeképpen tegnapelőtt Püspökladányban letartóztatta Kondora Sándort, a betörés egyik tettesét. A másik tettes, Fritz Rezső, tegnap este a Hajó-utca 22. szám alatti került hurokra. A rendőrség az ellopott ingóságok egy részét megtalálta a betörőknél.

— Foghuzás — fájdalommal. Négy szegedi fogtechnikus ellen a tisztí főorvos feljelentésére vádat emeltek kuruzslás miatt. A fogtechnikusok a feljelentés szerint tiltott műtétet végeztek azzal, hogy foghuzás előtt érzéstelenítették a páciens kokainbefecskendezéssel. Erre a műtetre állítólag csak diplomás orvosnak van joga, fogtechnikusnak nincs. A szakértők véleménye a tárgyaláson megoszlott. A bíró erre így összegezte a szakértői vélekedéseket: »Ha diplomás orvos huzatunk ki a fogunkat, akkor nem kell tehát fájdalmat tűrnünk; ha ellenben fogtechnikussal huzatunk, akkor muszáj a fájdalmat elviselnünk.« A járásbírósg fölmentette a fogtechnikusokat.

— Különbejárati burorozott szobát keresek, cim Król Vilmos női ruha-üzlet, Dégenfeld-tér.

— Érdekes naptár megjelenését várhatjuk legközelebb a Hegedűs és Sándor r.-t. könyvesboltjában Debrecenben. Címe: »Bügyi Sándor Basahalmán belül sarjadzott, türümecelt, debreceni lalyigás naptárja az 1921-ik közönséges oláhgyűlölő esztendőre. Szerkeszti: Simon István. Akki ezet megveszi, höttig il, meg oszt azonfelül belelát a jövendő kártyájába. Ammán bizonyos! Ki van próbálva!« Ajánljuk különösen azoknak, akik a hamisítatlan magyarság és magyarság barátai és akik szeretik az eredeti, jóízű humort.

— Köszönetnyilvánítás. Felejtetellen fiunk, Lajos elhunyt alkalmával hozzánk érkezett részvénytáviratokat ezton köszönjük. Braunstein Ignác és neje.

— Paplanvarrodámban új paplanok kaphatók és megrendelhetők. Javított, alakított, tisztított. Ócska vattát és paplanokat veszek. Debreceni Lajos paplanos, Kossuth-u. 11.

— Alakíttassa kalapjait Széll és Kósánál, Piac-u. 63., ahol a legújabb divát szerint gyorsan és pontosan elkészít.

— Frank Sándor céghez Piac-utca 42. sz. posztó szövet, selyem és kész női fehérnemű legfinomabb kivitelben nagy választékban érkezett.

— Női- és leány-kabátok, szörmeárúk nagy választékban, szolid olcsó árban Friedmann Ignác és fia női-divatáruházában Piac-u. 61. sz., félemelet.

— Téllkabátok, öltönytiszítók, flanellek, kendők, sapkák, férfi és női fehérneműek legnagyobb választékban kaphatók Werner divatházban.

— Valódi teveszőr harisnyák, mellények, nyaksálak, vadász-harisnyák-bokavédők a legnagyobb választékban érkeztek Frank Edéhez. Vármegyeháza mellett.

— »Héra« kézimunkaüzlet, — fehérműjavítóval — és kölönső nyakkendő terme Simonffy-utca 5.

— Francia drill, batiszt, fűzők nek haskötőknek érkezett Goldstein Karolinához, Miklós-u. 5.

— Őszi és téli női felöltő új-donságok óriási választékban érkeztek, továbbá leányka kabátok, női ruhák, flanel pongyolák, blousok olcsó árakban kaphatók. Frank Sándor női felöltő áruháza. Piac-u. 42.

A debreceni csendőrség elfogta a Ludovika Akadémia terroristáit

Budapest, nov. 20. Még a proletárdiktatura idején, a juniusi ellenforradalom leverése után történt, hogy *Mildner* Ferenc százados, a Ludovika Akadémia tisztjét, a vörösek meggyilkolták. A diktatura bukása után a mártírhaltalt halt százados gyilkosait elfogták. *Dinnyés* Ferencet, a főbűnöst halálra ítélték és fel is akasztották. *Bögge* Zsigmond és *Kiss* András Vácztól töltik büntetésüket, *Csekő* Antal a szegedi fegyházban ül.

A gyilkos terroristák közül azonban *Tóth* Zsigmond és *Szabó* János elmenekültek és nyomuk veszett. Most, hogy az országos

razzia alkalmával a gyanús alakokat összefogdoszák, ők is hurokra kerültek. A debreceni és körösladányi csendőrség fogta el őket. Eleinte nem tudták a csendőrök, hogy a két fogoly is részese a Ludovika Akadémián történt gyilkosságnak, mert a két terrorista elfogatása alkalmából csak többrendbeli betörést és lopást ismert be.

Amikor azonban Budapestre szállították őket, a főkapitányságon a detektívek mindjárt megállapították, hogy a két terrorista azonos a székében levő gyilkosokkal. Mindkettőt letartóztatták.

— Valódi velour- és filo-kalapok gyönyörű színekben és formákban érkeztek Frank Edéhez. Vármegyeháza mellett.

— Bécsből rendkívül elegáns toltettek és costümök óriási választékban érkeztek a Rózsa-áruházba.

— Békebeli szerkezetű Wecker-és falórak nagy választékban kaphatók Schifman ékszerésznél Piac-utca 67.

— Posztó gyapjuszövetek és szabó kellékek megbízható bevásárlási helye *Feldheim* Testvérek posztó áruházában Károly-u. 4.

— Könyvtárakat legmagasabb árban vásárol az Alföldi Antiquarium, Piac-u. 18., Tisza-palota.

— Dynamó gépeket, kapcsoló láblal, villanyműszereket, mozgósínhez berendezéseket eladok, veszek, vagy cserélek. Földvári Debreceni I. Elektrotechnikai gyár Széchenyi-u. 55. Telefon: 168.

— Die Dame novemberi száma megérkezett s kapható Hegedűs és Sándor r.-t. könyvkereskedésében.

— Katona-zenekar hangversenye. Hétfőn este 8 órai kezdettel a Hungaria-kávéházban a katona zenekar új műsorral hangversenyt tart. Jövedelem a zenealapra fordítatik.

— Eredeti Singer »66-os« és Central Bobbin egyszerű és súlyesztos családú, továbbá szabó- és bőripari varrógépek ismét érkeztek. Varrógép-alkatrészek, tűk, olajok és varrási kellékek kaphatók. Minden rendszerű varrógépek javítását pontosan és jutányosan eszközöljük. Singer Co. varrógép részvénytársaság, Debrecen, Piac-u. 79.

— Rózsavölgyi Karácsonyi Album 1920—21. évre megjelent. Tartalmaz: 6 Operette számot, 16 Kabaré és orfeum dalt, 8 Magyar nótát és műdalt, 4 Tánccarabot. Ara K 80.50. Az 1919—20. albumól is kapható még néhány példány. Ara K 57.50. Kapható Hegedűs és Sándor r.-t. zeneműkereskedésében.

DOLLÁRT
és más idegen pénzeket legmagasabb napi áron vált be
GÓTSCH SÁNDOR
bankirodája DEBRECEN,
Piac-u. 38. I. em. Főposta mellett.

Tőzsdei magánforgalom

Budapest, november 20. A tőzsdei magánforgalomban ma a tegnapi zárcsenti jelentés nyomán barátságos hangulat alakult ki, kitételek azonban értékpapirokban még fordultak elő. A valuták közül márkában 6.95, dollárban 523—517, szokolban 5.95 koronás árfolyamon történtek kitételek.

Zürich, november 20. (Megnívó). Berlia 6.30, New-York 6.12, Milano 23.90, Z. gráb 4.15, Prága 7.35, Budapest 1.30, Bécs 1.95, Osztrák bélyegzett 1.30, Bukarest 8.70.

DOLLÁRT
SZOKOLT, LEIT
legdrágábban vásárol
RANKAI bankirodája
Debrecen, Konyerplac. (Degenfeld-tér 6)

Csonka Magyarország —
nem ország,
Egész Magyarország —
men nyország!

DOLLÁRT
és más idegen pénzt legdrágábban veszek
SIMON GYÖRGY
Debrecen, Kossuth-utca 11.

Női Antilop-keztük
érkeztek minden színben.
Schön Sándor
Piac-u. 14. Csapó u. sarok.

SZÍNHÁZ.

Pintér Imre és **Parlaghy Kornélia** pénteken este kezdtek meg a Vigszínházban vendéjátékokat. Mind a ketten megérdemelték azt a szívélyes, meleg fogadtatást, melyben a közönség részesítette őket. Két kedves böhögő adtak elő, azonkívül magánszámokat, igazolva jó hírneőüket, hogy ép oly kitűnő előadó művészek, mint amilyen hivatott képviselői a magyar dalművészetnek. *Szemere* Gyulát ezúttal is nagy élvezettel hallgattuk. Értékes száma volt az estnek *Lengyel* Rózi hegedűjátéka. A zeneiskola lehetséges növekedése meglepő készséggel, ügyes technikával játszott el egy *Berlioz*-koncertet. A közönség zajos tetszéssel fogadta a sokat ígérő tehetség első debütjét. A karmesternek és az ügyelőnek nem lett volna szabad tapintatlanul viselkedniök a vendéggel szemben.

Balázs Árpád dalköltő hangversenye a Vigszínházban. E hó 24-én, szerdán este tartja *Balázs* Árpád budapesti rendőrtanácsosjétékonycélu hangversenyét a Vigszínházban. A jeles dalköltő Budapestben közkívánatra megismételte hangversenyét és még az első előadás sikerénél is nagyobb ovációban részesítette a közönség. A legszebb magyar dalok a szerző interpretálásában a lehető legnagyobb hatást keltik. A helyárok rendesek, a jegyekről előre ajánlatos gondoskodni, mert az érdeklődés közönségünk minden rétegében már csak azért is széleskörű, mint hogy az estély tiszta jövedelme a legnemesebb célok egyikére, a magyar államrendőrség nyugdíjpótló alapja javára jut. *Balázs* Árpád szívtől jövő szép magyar nótáit *Kiss* Béla cigányzenekarának kísérete mellett fogja hegedűn játszani. Jegyek kaphatók a Vigszínház pénztáránál és *Méliusz* könyvkereskedésében. Ugyanitt jegyezhetők be a felülfizeték is az e célra összeállított iven.

A színházi irodák jelentése:

Vasárnap délután Szalma, Bodán, Szigeti, Rácz Ada, R. Nádosy, Egyed felléptével, mérsékelt helyárrakkal *Luxemburg grófját* játsza a Csokonai-színház. Kezdeté 3 órakor.

Debrecenbe kéne menni a címe a Csokonai-színház 25-iki operette újdonságának.

Hétfőn, 22-én, A) bérletben A bor-t kedden, 23-án B) bérletben »Az ezüst sárly« t játszik a Csokonai-színházban, 24-én, szerdán *Ocskay brigádéros-t*.

Délután 3 órakor pontosan megkezdődik a Vigszínház olcsó helyáru délutáni előadása, amely este 7 órakor rendez helyárrakkal megismételnek. Mindkét előadás keretében eljátszik *Parlaghy Kornélia* és *Pintér Imre*, a budapesti vendégművészek az »Uj milliomos« és a »Kártyása« című remekbe készült kis bohózatokat.

Operette kinema-szkeecs hétfőn az Apollóban.

Gróf Monte Christo. Dumas világhírű regényének első részét ma utoljára mutatja be az Uránia. Előadások 3, 5, 7 és 9 órakor. Jegyelővétel.

Mattiasovszky Ilona főszereplésével a Két arcu asszony című öt felvonásos dráma ma utoljára az Apollóban. Előadások 3, 5, 7 és 9 órakor.

Lóth Ilka a Góg című drámában ma utoljára az Arany Bika moziban 3, 5, 7 és 9 órakor.

Ijtusági oktató előadások az Apollóban. Kifűnő Nordisk műsor, mérsékelt helyár, délután 3 és 4 órakor.

A tigris arcu ember IV. befejező részét csak az Uránia mutatja be hétfőn, kedden és szerdán. Jegyelővétel.

Tip-Tap-Top, operette burleszk kinema-szkeecs, hétfőn az Apollóban. Fellépnek *Ligeti Lajos*, *Sáfrány Vilmos*, *Tesséki Lajos*, *Medgyaszay Amália* és *Vajda Flóra*. A két színpadi rész tele van kifűnő ének és táncszámmal, míg a két film felvonás csupa kacagató burleszk humor. *Ligeti Lajos* páratlan humoru komikus, bizonyára újra meghódítja az ő kedves debreceni közönséget. Jegyelővétel az Apollóban.

Tip-Tap-Top, hétfőn az Apollóban.

— Murgács Kálmán legújabb irredenta dalai: 1. Edes anyám ablakára, 2. Költözik a daru, 3. Négy folyó közt, 4. Elnémult a magyar nóta, 5. A kaszai dómon. 5 dal egy füzetben. Ara K 30.—, 15% felár. Kapható: Hegedűs és Sándor r.-t. könyv-és papírkereskedésében, Debrecenben.

Most jelent meg!
ANDRÁSSY GYULA gróf
Diplomácia
és
Világháboru
című könyve.
Ára 103K.50.
ADY ENDRE
Az uj Hellasz
Amateur kiadás. Ára 184 K
Kaphatók
HEGEDŰS és SÁNDOR
irodalmi és nyomdai részvénytársaság könyvkereskedésében.

A püspök atyafisága

— Regény. —

Írta: IVÁNYI ÖDÖN. (157.)

És amint így tanulmányozta távolról Kanutot, egyszer csak hallja, hogy valaki háta mögött a körüti vállalatról diskurál hangosan:

— Ugy krajeár nem sok, annyit sem kapnak vissza Erlingék a kaucióból. A szerződést ma bontották föl. Mondják, magas szószólókra számítottak Erlingék, de úgy látszik, megcsalódtak. A kaució tisztára elveszett. De a dolognak ezzel még nincs vége. Hogy mi lesz, nem tudom, de lesz valami, azt mondják. Erlingék dühösekké a magas patrónusokra, akik benne hagyták őket a csávéban.

Fülöp nem láthatta, ki beszél, de a szólo úgy hangsúlyozott és oly sajtósággal beszélte, mintha szavait neki szánta volna.

Kivált a magas szószólókra való utalás volt nyomatékkal kiemelve — annyira, hogy Fülöp úgy érezte, mintha a beszélő a szavak után odalépne hozzá a vállára téve kezét, azt mondaná neki: Bacsó Fülöp ur, ez maguknak volt mondva!

A hang azonban elhallgatott és a szólo mások vették át. Vitaini kezdtek a körutépítést, mint üzletet, vállalatot. A pénzemberek száraz disputája, káprázatos számvetései nem érdekelték Fülöpöt. De azért folyton és feszülten figyelt. Várta, leste azt a hangot, mely az imént úgy hatott rá. De ez a hang nem szólott bele többé a vitába. És Fülöp esküdni mert volna, hogy az az ember, mialatt hallgat, ő réá néz folyton.

Folyt. köv.

Vegyetek menekült bélyegeket!!

Dr. Baltazár Dezső

„A próbáltatások idejéből“

című könyve most 00 jelent meg 00
Ára 120 K és a felár.

Kapható

Hegedűs és Sándor r.-t.
könyvkereskedésben.

Saját érdeke,

hogyan megtekintse nagy

karácsonyi és újévi

ajándékokból saját készítményű bőröndök, ridikülök, pénz- és melltárcákat

FEUERMAN bőröndös
Piac-utca 49. sz., az udvarban.

A Nyiregyházi Általános Hitelintézet r.-t. Nyiregyháza lehetőleg mielőbbi belépésre **férfi tisztviselőt**

keres. Ajánlatok fizetési igény megjelölésével az igazgatósághoz küldendők be.

WEISZ MIHALY és TÁRSA
aranyműves és ékszerész.

Elvállal új munkát és javítást. Pontos kiszolgálás!!
Hatvan-utca 1. sz. Püspöki palota.

ECET

legjobb minőségben,
állandóan kapható nagy
tételben is, legjutányo-
sabb árban

ULLMANN SALAMON

Kereskedelmi R.-T. fűszer- és gyarmatáru nagykereskedésben

**Csokoládé | Cacao
Dessertek | Tea
Likőrök | Rum**

mindenféle csemege és felvágottak a legolcsóbb árban beszerezhetők

Burg Sámuel

fűszer és csemege üzletében,
Csokonai-színházzal szemben.

Almavásárt

tart állandóan, új fogót csomaggal és
ugyszintén uj fogót csomaggal és
nagyban és kicsinyben

UCHEN
Piac-utca 6. szám alatt.

**ÉDES NEMES PAPRIKA,
128% zsirszóda,**

Japán rizs, bors, KOCSI-
KENŐCS és mindenféle fűszer-
és gyarmatáru legjutányosabb
árakban beszerezhetők

Friedmann és Asztalos

fűszernagykereskedőnél
Széchenyi-utca 6. szám.

Hrabéczy Zoltán és Társa

Széchenyi-utca 42. szám alatt kelme-
festő, vegytisztító és fehérenemű

gőzmosógára

megkezdte üzemét

Munkaátvételi helyiségek
Főútel Széchenyi-u. 42.
Flók Csapó-utca 30.

VÉNUSZ COSMETIKAI INTÉZET

Széchenyi-u. 16. sz. alatt
Foglalkozik kizárólag a cosmetika minden ágával, 10 nap alatt eltüntet a legmakacsabb arc bőr hibákat, u. m. májfoltot, szeplőt, mittessert, pattanást stb. Hajszálatat arc, mell és karról rövid idő alatt kiirt. Arc-masszege jutányosan kapható bérletbe.

Igazi finom, elsőrendű háziilag készített

hentesárukat

paprikás szalonnát, pácolt és füstölt házi disznósajtot, füstölt házi-kolbászt és elsőrendű sertés-zsirt ajánl kereskedőknek, vendéglősöknek, bodegasoknak stb.

Nagy Eszter Kelemen Sándorné (volt rendőrségi hivatalnoknő)

hentesáru üzeme
DEBRECZEN, Veres-utca 9.

„FRICZI“

KALAPSZALONBAN
óriási választékban legszebb kalapok kaphatók

Városházával szemben
Piac-utca 81.

SZVETTEREK

fűznek és leányoknak,
alsótrikók,

kötények, prima harisnyák,
kamáslik, keztük és egyéb
téli cikkek, babil holmik
olesón kaphatók

Dr. HEGEDŰSNÉ

Gyermek-divatházában,
Simonffy-utca 2.

Vadbőröket

veszek legmagasabb árban,
u. m. róka, nyul, görény,
vidra stb.

ADLER szűcsmester,
Széchenyi-utca 40. szám.

Magánjáró át- alakítások.

Autogén-heggesztés.
Autó-motor és minden-
nemű gazdasági gép-
javítások. Kisebb
malom-szerelések.

VÉRTESSY TESTVÉREK
HATVAN-UTCA 53. SZÁM.

Textilárúk!

Kövvelen behozatal! Alkalmi vétel
barchet és flanel'ekben.

Állandó nagy raktár.
Legolcsóbb bevásárlási forrás!
Amerikai Ruha Áruház
Budapest, VII., Király-utca 15.

**Gyertya
Kocsikenőcs
Terpentin
Lenolajkence
Horganyfehér**

Litophon és minden egyéb festék-, fűszer- és gyarmatáru beszerezhető

Adorján Jenő és Tsa
fűszer- és gyarmatáru nagykereskedő cégénél,
Piac-u. 83. sz. az udvarban.

**Aranyat, ezüstöt,
brilliánsat a legma-
gasabb árban veszek**

POLLÁK

ékszerész Piac-utca 76.

Cigarettabüvelyek és papírok
bármely minőségben és mennyiségben kaphatók

FRANKL REZSŐ Budapest, VI., Hajós-u. 20.
Kérjen mintázott árajánlatot!

OLAJMALOM.

A Hajdumegyeli Vasúttársaság és Gőgyár
Ujvárosi-út 15. szám alatt
ipartelepen kibővítvén, hajaló-
kövel felszerelve üzembe
helyeztetett az

olajmalom.

Mindennemű
olajmagvak
feldolgozása előnyös feltételek
mellett elvállaltatik. 000
Telefon: 14-01.

Paprika szegedi

Csemege édes nemes

Fél " "
Rózsa I. "

" " "
Kereskedelmi

Kapható legjutányosabban
ULLMANN SALAMON
Kereskedelmi R.-T. fűszer és gyarmatáru nagykereskedésben

**Likőrök | Halak
Borok | Cacao
Csokoládé | Tea
Dessertek | Rum**

Mindenféle csemege és felvágottak legolcsóbban beszerezhetők.

Spiró Sámuelné
Szent Anna-utca 5.

Ostromlják a hölgyeket!

Támadják az urakat!

Mindenki csak azt szeretné tudni, melyik az a cég, a mely oly szépen

mos . . . vasal

tisztít . . . fest

sőt szőrmét és bőrt.

Nos én megszámom. E cég a

„K Ö Z P O N T I“

„Központi“ és vegyi vállalat Varga-u. 1.

Minden 8 nap alatt készül el!

**Brilliánsért, Aranyért
Ezüstért**

bámulatos árat fizetünk

Braun A. és Tsa

ékszerkészítők

Piac-u. 28. Passage,

a Gambrinus mellett.

Árajánlatot kér! — Waggontételekben vásárol! Téli fajtalmat, gyümölcsöt, diót, mákot, babil stb., hüvelyeseket, ősz káposztát, burgonyát, zöldségeket, gazdasági olajmagvakat, szénét, takarmányt, fűtőt, 6- és ujhorokat.

Körösy László

export-import, Budapest, IV., Dek Ferenc-
tér 5. Telefon 17-87.

Sörgőnyelme: «Pomus» Budapest.

Bélyegzőgyár és vésőintézet

PAULO I.

Telefon: 13-65.

**Fix fizetés és jutalék
mellett megbízható**

üzletszerzők

kerestetnek

Nepbiztosítási Osztályunkhoz.

Jelentkezések irodánkban Piac-
utca 42. sz. naponta
10 és 12 óra közt.
Magyar Országos Biztosító Intézet r.-t.

Saját érdeke,

mielőtt rövid, költőtisztelet, norföbergi és papírárukban szükségletét beszerezni,

az árak felől érdeklődjön

CSILLAG ADOLF

rövidaru nagykereskedésében Debreczen, Bádógos-utca 1. sz.
 Állandó nagy raktár pipa és dohányzó kellékekben, cigarettá-
 papírok és hávelyekben, díszmű és galan-
 terie cikkekben választékos nagyraktár. Córna-
 áruk legelőször bevásárlási forrása.
 Állandó alkalmi vételek női, férfi és gyermek harisnyákban,
 zsebkendőkben és szállag árukban.

**Az árak felől személyesen tessék meg-
 győződni, szolid és pontos kiszolgálás.**

Dr. FLESCHE
SKABOFORM-
 Legnagyobb
 megismerés
VISZKETEGET, SOMÓBT, Nem piszkít, szag-
 talan, nappal is
 használható. Próbá-
ÚTVART, RÖSSÉGET. legény, nagy tégely és
 csai díj adagokban. Bédörzöldés utána való
 SKABOFORMPODER 6 korosa.
 Kapható minden gyógy- TÖRÖK J. gyógytára
 tárban. — Főraktár: Budapest Király-u. 12.

Csokoládé
Desszertek
Teasütemény
Likőrök
 és csemegeáruk legelőször árban
 kaphatók

Halak
TEA
RUM
Pölcögöttak

DARVA'S csemegeüzlet
 Főposta mellett.

Platinát
 vásárolj bármely alakban a
 platinaszakos Dr. Veit Albert,
 BUDAPEST, VII., Wesselényi utca 32.

Linoleum-Áruház
 Szőnyeg, Linóleum
 és ágykészlet nagy
 választékban. Gummi-
 kabátok gyári árban.

HAAS LIPÓT Linoleumáruházban
 Ferecz József út 58. Megyeháza mellett

Fűszer és gyarmatáru nagykereskedésének

dusan sortírozott raktárát
 ajánlja n. b. vevői figye-
 mébe jutányos árak és
 pontos kiszolgálás mellett

ULLMANN SALAMON
 Kereskedelmi Részvénytársaság
Piac-utcai 69.
 Vármegyeházával szemben.

Viaszkegység,
 rűb, sémör gyógykezelésre
 jó hatású szer a színtelen és
 kellemes illatú **GERŐ-FÉLE**
Boróka-hendős
 Ára 15, 25, 40 kor. Hozzávaló
 Boróka-szappan 24 kor.
 Kapható a következő helyeken: Sas-
 gyógytár, Nap-gyógytár, Kos-
 suth-gyógytár, Megváltó-gyógy-
 tár, Arany Egyszerű-gyógytár,
 Mihálovics Jenő-gyógytár,
 Corsó-drogéria, Forgalmi Hat-
 szertár, Dr. Rex Ferenc gyógytára
 nagykereskedő, Jóna és Jóna-drogéria.
 Készít a HUNNIA-gyógytár
 BUDAPEST, IX., Ráday-utca 12. sz.

Óra- és ékszerjavító műhely
Hunyadi-utca 12. sz.
 8 nap alatt minden-
 féle javítást jótállás
 mellett elkészítik
KOHN MÓR.

APRO HIRDETÉSEK

VÉTEL.
 Aranyat,
 ezüstöt, briliánsokat
 legmagasabb árban ve-
 szek **Schiffmann** ék-
 szerész, Piac-utca 67.
 Elsőrendű tűzfűtő
 nagyobb mennyiségben
 veszünk. Arajutalatot kér-
 jük lapunk kiadóhivata-
 lába beadni.
Egy jó faj
 apadisznó kerestetik meg-
 vételre. Cím Hatvan utca
 21. szám.

Kátránypapír
 valódi
Bőrlemez
Múpala
Kátrány
mész, cement,
gipsz, nádfonat,
budaiföld és fe-
lyan homok
 legelőször kapható
Bethlen-utca 23.

Jó
 családból való zsidó fiú
 tanulóul felveszek Wein-
 berger Márton rőfös-
 kereskedő Derecske.
Házmes'ert
 keresek, ki azonnal el-
 foglalhatja állását. Jelent-
 kezhetni Bundi-utca 15.
 szám alatt.

Menekült
 urleányt teljes ellátást
 adok kis leányom gond-
 dozásáért. Simonyi-ut 17.

Zsidó
 családból 2 vagy 3 gyer-
 mekmellé tanításra ajánl-
 kozik Debreczenben egy
 7. osztályu reáliskolai
 tanuló. Cím a kiadóban.

Ólomot,
 ólomesőveket, ólomedé-
 nyeket és más ólomból
 készült ócska tárgyakat
 magas áron veszünk. —
 Cím a kiadóhivatalban.
10 drb malacozó
 kocát vennék. Cím meg-
 tudható a kiadóhivatal-
 ban.

Egy jókarban
 levő biliárdasztal teljes
 felszereléssel eladó. Cím
 a kiadóban.
Hencserek,
 plüss diványok, Schöberl-
 ágyak kézen kaphatók
 Debreczenszky kárpitos-
 nál, Hallkőz 8. Diványok-
 ból moderne hencsereket
 jutányosan készítenek.

VAGYOS.
Plisse-Gouvre
 harangszoknyákból is ké-
 szít Farkas Bella, Arany
 János-utca 20.

ELADÁS.
 Kitanó minőségű
 gyermekharisnyák ol-
 cson kaphatók Dr. He-
 gedusné Gyermek-
 divatházában Simonfi-
 utca 2. szám.

Tiszta
 egész ives makulatura
 papír (ujság) kapható
 lapunk nyomdájában.
12 személyes
 teljes ezüst evő kész-
 let eladó. Cím a kiadó-
 hivatalban.

Hársnyafejlesztés
 3 párból 2 párt, ugyszin-
 tén trikóból harisnyát
 olesón, pontosan készí-
 tek. Kossuth-utca 58.
Fuvarozást
 elvállalok, stráfszékkel
 költöztetést és fahordást
 Csokonai-utca 9.

Egy fűszer
 berendezés, két lánv-
 daráló, cégtáblak, 89-es
 National-kassza, khrakat
 üvegek és állványok el-
 adók Brunner, Piac-u. 27

KERESLET.
Aranyat,
 mindenféle ezüstöt, bril-
 liántot, gyöngyöt vesz
 Steiner Mihály, Hatvan-
 utca 2. szám, 1. emelet.
Egy
 kifutó flu felvétetik Brun-
 ner, Brüll és Grósz cég-
 nél, Piac-utca 27.

Plisse-Gouvre
 munkák gyorsan, szépen
 olcson készülnek Péter-
 fia-utca 25.

Férfi rubák
 jókarban levők eladók
 Miklós-u. 37. Hereczgné.
Hálószoba
 berendezés és egyéb bu-
 tor darabok eladók. —
 Csók utca 3.

Brilliansan
 jövedelmező üzlet, orszá-
 gosan bevezetett szállí-
 tási vállalatához 200—300
 ezer koronával társat ke-
 res. Ajánlatokat «Nagy-
 szerű jövedelem» címen
 kiadó továbbít.

Házgondnok
 vagy házfelügyelő állást
 vállalna magántisztviselő.
 Megkeresést a kiadóba
 kér «Megbízható» jellegre

Mindenféle
 új és használt butorok
 legelőször beszerezhe-
 tők Piac-utca 37. (Kis-
 templombazár.)
Eladó
 új és használt butorok a
 legrészebb kivitelű a leg-
 olcsóbbig. József királyi
 herecz-utca 20.

Egy
 14—15 éves kifutó vagy
 tanuló flu felvétetik özv.
 Pásztor Lajosné, Csapó-
 utca 28. fűszer, csemege-
 üzlet.
Menekült
 fiatalember gazdaságban
 jártas, gazdaságban vagy
 vállalatnál alkalmazást
 keres. Csak ellátásra refle-
 ktál. Cím a kiadóban.

Eleserélném
 Árpád-tér 41. sz. alatti 1
 szoba s konyhából álló
 lakásom ugyanolyanért,
 vagy 2 szobásért. Bet-
 leg a közeli kertészek-
 ben is.

Sárcipő
 alig használt, 44-es lábra
 eladó. Cím a kiadóban.
Elefántesont
 biliárdgolyó, 2 garnitúra,
 jutányosan eladó. Cím a
 kiadóban.
Eladó
 gyermekjátékok, egy pár
 58. és egy pár 38-os va-
 ládi gummi sárcipő. —
 Cím a kiadóban.

Fűszerszakmában
 praxissal bíró úgynök,
 ki a környéken be van
 vezetve, jó fizetéssel és
 jutalékkal Friedmann és
 Asztalos cégnél azonnalra
 felvétetik.
Érettségizott
 izr. fiatal ember bármi-
 lyen megfelelő foglalko-
 zást keres. Cím a kiadó-
 hivatalban.

Izraelita vallásu
 gyermekek elmei vagy
 középiskolai tanulók ok-
 tatását elvállalja ellen-
 séges megszállás alatti
 területéről menekült diák.
 Héber olvasás tanítására
 is vállalkozik. Címe a
 kiadóhivatalban meg-
 tudható.

Gyermekeket
 az iskolaidény kezdetével
 (rituális kosztolásra) leg-
 talok teljes ellátásra. Val-
 jobb gondozást biztosít-
 tok. Herczegné, Miklós-
 utca 37.

Jó
 házi koszt kapható. Cím
 a kiadóba.
Ingyen vihet akárki
 salakot (slaggot) Piac-u.
 34. számú háztól.

ÉRTESÍTÉS.

Tisztelettel értesítjük volt vevőinket, hogy Csapó-utca 26.
 szám alatt (Brüll és Grósz) volt üzletünket a háboru kitöré-
 sekör bevonulás miatt kénytelenek voltunk bezárni. 6 év és 8
 hónap után sikerült Szibériából a hadifogságból hazajönni és
Piac-utca 27. szám alatt üzletünket
újából megnyitottuk,
 melyet Brunner, Brüll és Grósz cég alatt tovább foly-
 tatjuk. Szíves pártfogásukat továbbra is kérjük.

Tisztelettel
Brunner, Brüll és Grósz
 női divataruháza. Városi bérház.

Rózsa Áruház Női és leány felöltők,
 Debreczen. Alföldi palota. kalapok
 óriási választékban
 érkeztek
 elismert legelőször
 árban.

Terpentin,
 tűrész, politurálak, koci-
 lakk, simító-lakk, siccativ-
 brunolin, vaslakk, fehér és
 színes zomán legelőször
 kapható
NEUMANNÁL
 CSAPÓ-UTCA 2. SZÁM.

Mindentéle
lakatos szakmába vágó munkát
 elvállalok.
Új tűzhelyek és kályhák
 állandóan raktáron.
FEKETE LAJOS
 lakatosmester
PIAC-UTCA 66. SZÁM

Felolós szerkesztő:
 Dr. HEGEDŰS LORÁNT
 Kiadó:
 HEGEDŰS ÉS SÁNDOR
 irodalmi és nyomdai részv. társ.